

MASARYKOVA UNIVERZITA
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Katedra pedagogiky

Základy pedagogické metodologie
VYUŽÍVÁNÍ STRATEGIÍ UČENÍ SE CIZÍMU JAZYKU
V KONFRONTACI S VÝSLEDKY UČENÍ A MOTIVACÍ K UČENÍ
U ŽÁKŮ PÁTÝCH TŘÍD NA ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH VE
VESELÍ NAD MORAVOU A HLUŠICÍCH

(zpráva z výzkumu)

Vypracovaly:

Hloucalová Hana, učo: 123730 Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Jakubová Klára, učo: 105640 Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Zadala:

Mgr. Mgr. Kateřina Vlčková

Školní rok:
2005 – 2006

OBSAH

<i>Úvod</i>	3
<i>Cíle</i>	3
<i>Metodologie</i>	3
<i>Výsledky</i>	4-5
<i>Interpretace výsledků</i>	4-5
<i>Závěr</i>	6

Úvod

Výzkum jsme prováděli u žáků pátých tříd základních škol ve Veselí nad Moravou a v Hlušicích a sledovali jsme používání strategií při učení cizího jazyka a jejich vliv na výsledky práce, které děti v závislosti na těchto strategiích vykazují.

Dotazník, prostřednictvím kterého děti odpovídaly na uvedené otázky, se skládal ze tří částí (1. inventář strategií, 2. testové otázky, 3. faktografické údaje).

Inventář strategií zahrnoval sedm částí, mezi které patřily: paměťové strategie, kognitivní strategie, kompenzační strategie, metakognitivní strategie, afektivní strategie, sociální strategie a doplňující otázky, které mezi strategie nelze zařadit.

Ve výzkumu jsme se zaměřili nejen na míru užívání strategií, ale i na vztahy plynoucí z užívání strategií v souvislosti s výsledky testu a vlivem volní složky osobnosti na výsledky testu. (Dítě uvádí, že ho baví se učit.)

Cíl

Naším cílem je zjistit existenci korelačního vztahu mezi používáním strategií a následnými výsledky při učení cizího jazyka u dětí 5. tříd. Dali jsme se za úkol zjistit, které strategie používají děti s nejlepšími a nejhoršími výsledky v didaktickém testu a porovnat vzájemné užití těchto strategií.

Metodologie

Výzkum byl proveden metodou dotazníku a didaktického testu, který obsahoval jednak otázky uzavřené s výběrem odpovědí a také otázky otevřené. Dotazníky vyplňovalo 29 dětí z pátých tříd.

Výzkumné otázky:

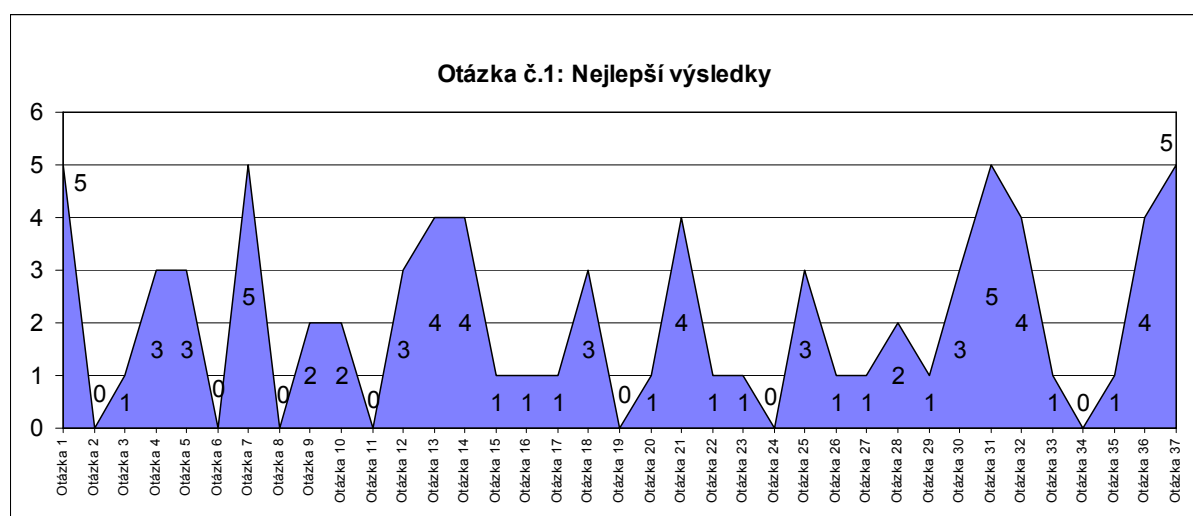
1. Které strategie používají děti, které mají nejlepší výsledky v testu?

Pozn: za nejlepší výsledky bereme alespoň osm správných odpovědí (vzhledem k výsledkům testu)

Počet dětí: 29

Nejlepší výsledky: 6

Procentní podíl nejlepších výsledků: 20,6897 %

Interpretace výsledků

Předchozí graf zachycuje vztah mezi jednotlivými strategiemi a četností odpovědí ANO na tyto strategie. U žáků s nejlepšími výsledky didaktických testů mají nejčetnější hodnotu odpovědi ANO (4 a 5 odpovědí na stejnou strategii) strategie č.1, 7, 13, 14, 21, 31, 32, 36, 37. Tedy, žáci se učí cizí jazyk i doma, poslouchají písničky v cizím jazyce i mimo školu, neznámá slovíčka se snaží odhadnout, popř. si nerozuměný text přečtou několikrát, doma je z cizího jazyka někdo zkouší a opravuje je a ve škole jim říkají, jak se mají cizí jazyk učit, nebojí se požádat spolužáka o pomoc. Mají oblíbené věty v cizím jazyce, které často používají a nebojí se mluvit i přes chyby, které dělají.

2. Které strategie používají děti, které mají (nej)horší výsledky v testu?

Pozn: za nejhorší výsledky bereme nejvíce 2 správné odpovědi (vzhledem k výsledkům testu)

Počet dětí: 29

Nejhorší výsledky: 13

Procentní podíl nejhorších výsledků: 44,8276

Interpretace výsledků

Předchozí graf zachycuje vztah mezi jednotlivými strategiemi a četností odpovědí ANO na tyto strategie. U žáků s nejhoršími výsledky didaktických testů mají nejčetnější hodnotu odpovědi ANO (11 až 9 odpovědí na stejnou strategii) strategie č. 5, 12, 14, 15, 30, 32, 36.

Tedy, pro žáky je snadnější při osvojování slovní zásoby si slovíčka představit, neznámá slovíčka hledají ve slovníku, popř. se snaží odhadnout, co slovíčka znamenají, důležitá je též sluchová analýza cizího slova, někdo z rodiny hovoří cizím jazykem, a proto se dítě nebojí mluvit cizím jazykem, i když dělá chyby, ve škole se nestydí požádat spolužáka o pomoc.

Závěr

Otázka užívání strategií u dětí pátých tříd při učení cizího jazyka je velmi individuální. Mnohdy záleží nejen na používání těchto strategií, ale také na osobnosti dítěte a jeho přístupu k učivu. Je zřejmé, že děti s nejlepšími výsledky v didaktické testu se jazyk učí rády, je pro ně samozřejmostí a mají podporu doma v rodičích, kteří se jim při učení věnují.

Zatímco pro děti, které z testu vykazovaly horší výsledky, je zřejmá potřeba zvukové či jinak vizuální pomoci. Zarážející je to, že ačkoliv mají tyto děti někoho v rodině, kdo daným cizím jazykem mluví, neodráží se to ve znalostech u dítěte.

Zcela společnou strategií je u všech těchto dětí je to, že se nebojí říct o pomoc spolužákovi a snaží se mluvit i přes chyby, což je v jejich věku zcela přirozené.

Závěrem lze používání strategií u dětí pátých tříd zobecnit na strategie dětem zcela přirozené a blízké a strategie postupem času naučené, ať už ve škole či v rodině.